



NORGES HØYESTERETT

Den 6. mars 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Øie og dommerne Bårdsen og Bergsjø i

HR-2018-430-U, (sak nr. 2018/280), sivil sak, anke over dom:

Staten v/Skatt nord

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Marius Emberland)

mot

Teleworld AS

(advokat Siv Merethe Øveraasen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om oppfriskning for oversittelse av ankefristen. Spørsmålet er om det er grunnlag for oppfriskning etter tvisteloven § 16-12 tredje ledd.
- (2) Den underliggende saken gjelder gyldigheten av et vedtak fra Klagenemnda for merverdiavgift. I vedtaket stadfestet klagenemnda etterberegning av utgående merverdiavgift for Teleworld AS for 4. termin 2006 – 4. termin 2009 med til sammen 33 923 390 kroner.
- (3) Ved Oslo tingretts dom 18. mai 2016 ble vedtaket opphevet. Staten ved Skatt nord anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som i dom 29. november 2017 forkastet anken.
- (4) Ankefristen løp ut fredag 12. januar 2018. Staten anket først lagmannsrettens dom til Høyesterett mandag 15. januar 2018. I brev 18. januar 2018 pekte lagmannsretten på at ankefristen var oversittet. Staten begjærte oppfriskning etter tvisteloven § 16-12 tredje ledd i prosesskriv 23. januar 2018. Teleworld AS innga anketilsvar 9. februar 2018.
- (5) *Staten* har i korte trekk gjort gjeldende at det vil være urimelig å nekte videre behandling av saken på grunn av fristoversittelsen. Prosessfullmektigen la uriktig til grunn at ankefristen var 15. januar 2018. Han har "ingen forklaring" på hvordan han har kommet frem til denne datoen, ut over at det "[s]annsynligvis har skjedd en feilkobling i mitt hode". Feilen var liten

og må nærmest kunne bedømmes på linje med et hendelig uhell. Fristoversittelsen var bare på én dag.

- (6) Staten har sterk interesse i å foreta prosesshandlingen. Tvistegjenstandens verdi er nærmere 34 millioner kroner, spørsmålet i saken er prinsipielt, og det har en ikke uvesentlig provenymessig betydning for staten ut over den foreliggende saken.
- (7) Motparten har ikke innrettet seg – statens prosessfullmektig har i e-postutveksling med motpartens prosessfullmektig før ankefristens utløp opplyst at staten ville anke. I en samlet vurdering har det også betydning at regelverket har blitt uklart ved at postforkynningsforskriften § 7 andre ledd ikke har trådt i kraft for så vidt gjelder elektronisk forkynning via Aktørportalen. Staten har lagt ned slik påstand:
- "1. Begjæring om oppfriskning tas til følge.**
- 2. Anken fremmes."**
- (8) *Teleworld AS* har tatt til motmæle. Selskapet har i korte trekk anført at det ikke er tale om et hendelig uhell. Ankefristen vil ha liten realitet om det gis oppfriskning i et tilfelle som dette.
- (9) Det bestrides ikke at tvistegjenstanden er av stor verdi, men det gjelder desto mer for *Teleworld AS*. Saken har versert siden 2009, det har blitt åpnet konkurs i selskapet, og virksomheten på Svalbard måtte legges ned. Saken gjelder ikke et prinsipielt spørsmål. I helhetsvurderingen har det også betydning at sakens realitet allerede er prøvd i to instanser med samme utfall begge ganger, og at det er sannsynlig at lagmannsrettens dom vil bli stående også etter en eventuell ankebehandling.
- (10) *Teleworld AS* har innrettet seg. I e-post 3. januar 2018 opplyste statens prosessfullmektig at lagmannsrettens dom ville bli anket "noe før ankefristen løper ut", samtidig som det ble antydnet at fristen løp ut "rundt 10. januar". Når ankefristen løp ut 12. januar 2018, la derfor *Teleworld AS* til grunn at saken var avsluttet.
- (11) Postforkynningsforskriften er ikke relevant for vurderingen av oppfriskningsspørsmålet. *Teleworld AS* har lagt ned slik påstand:

"Prinsipalt:

- 1. Begjæring om oppfriskning tas ikke til følge og anken avvises.**

Subsidiært:

- 1. Anken tillates ikke fremmet.**

Atter subsidiært:

- 1. Anken forkastes.**

I alle tilfeller:

- 2. *Teleworld AS* tilkjennes sakskostnader."**

- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at begjæringer om oppfriskning behandles etter reglene for anke over kjennelser "så langt disse passer", jf. tvisteloven § 16-14 første ledd andre punktum. Ankeutvalget har full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-3 første ledd jf. § 29-3 første ledd.

- (13) Spørsmålet er om staten bør gis oppfriskning for fristoversittelsen i medhold av tvisteloven § 16-12 tredje ledd, som lyder:

"I andre tilfeller kan oppfriskning gis om det ville være urimelig å nekte parten videre behandling av saken på grunn av forsømmelsen. Ved avgjørelsen legges særlig vekt på forsømmelsens karakter, partens interesse i å foreta prosesshandlingen og hensynet til motparten."

- (14) Lovens oppregning er ikke uttømmende – det skal foretas en bred skjønnsmessig vurdering der interesseavveiningen mellom partene er det sentrale, jf. for eksempel HR-2018-327-U avsnitt 22 med videre henvisning. I samme avgjørelse er det i avsnitt 23 fremholdt at "ankefristen bør håndheves konsekvent, og at det ikke skal være kurant å oppnå oppfriskning selv om fristoversittelsen ikke er langvarig". I den saken fikk likevel ankende part oppfriskning etter en konkret vurdering, og under henvisning til at det forelå "spesielle hensyn". De spesielle hensynene knyttet seg til at prosessfullmektigen verken av tingretten eller av tidligere prosessfullmektig ble informert om at dommen var forkynt via Aktørportalen.
- (15) I denne saken foreligger ingen slike spesielle omstendigheter. Fristoversittelsen må karakteriseres som uaktsom. Frister med fraværsvirkninger er sentrale regler som det må forutsettes at en advokat behersker, og aktsomhetsnormen skjerpes ytterligere når prosessfullmektigen velger å inngi anke på det han tror er fristens siste dag.
- (16) Staten har vist til at tvistegjenstandens verdi er nærmere 34 millioner kroner, og at saken gjelder et prinsipielt spørsmål. Dette kunne nok tale for at oppfriskning gis. I motsatt retning trekker imidlertid at realiteten i saken allerede er prøvd i to instanser med samme utfall, se til sammenligning Rt-2012-803 avsnitt 30, hvor flertallet la vekt på at saken ikke hadde vært undergitt realitetsprøving. På dette punkt viser utvalget også til Rt-2012-294 avsnitt 32. Hensynet til Teleworld AS tilsier videre at oppfriskning ikke gis.
- (17) Slik ankeutvalget ser det, ville ankefristen ha liten realitet dersom staten ble gitt oppfriskning i dette tilfellet. Oppfriskning ville da måtte bli gitt i de fleste tilfeller hvor fristoversittelsen bare var på én dag, noe som ville uthulet regelverket. Utvalget er på denne bakgrunn kommet til at oppfriskning ikke bør gis. Anken blir etter dette å avvise.
- (18) Teleworld AS har krevd sakskostnader med til sammen 61 250 kroner inkludert merverdiavgift. Etter praksis erstattes sakskostnader knyttet til realiteten selv om saken avvises, forutsatt at parten hadde grunn til å gå inn på realiteten før avvisningsspørsmålet ble avgjort. Kravet tas på denne bakgrunn til følge, jf. § 20-2 første ledd jf. § 20-5 første ledd.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Anken avvises.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Skatt nord 61 250 – sekstientusentohundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: